

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
01 вересня 2023 р., протокол № 8

Голова Вченої ради
Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
освітньо-професійна програма «Промислове та цивільне будівництво»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра гірничих технологій та будівництва ім. проф. Бакка М.Т.

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
29 серпня 2023 р., протокол № 7
Завідувач кафедри
Вікторія
ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми
Юлія ПРИПОТЕНЬ

Розробник: д.і.н., професор кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту Андрій ШЕВЧУК

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18/2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 19 «Будівництво та архітектура»	нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 2 самостійної роботи – 2,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
58 год.	82 год.		
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36% аудиторних занять, 64 % самостійної роботи;

для заочної форми навчання – 9% аудиторних занять, 91 % самостійної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є забезпечення поступальності процесу засвоєння знань з історії та культури України на основі аналізу процесу розвитку українського суспільства в цілому, аналізуючи всю сукупність етнічно-національної, суспільно-політичної, соціально-економічної та культурно-релігійної трансформації українського суспільства на шляху його багатотисячного поступу. Вивчення освітньої компоненти створює умови для свідомої орієнтації молодого людини у сучасному світі, суспільстві, формування у неї відповідної активної соціальної та громадської позицій, підвищенні рівня духовної культури, культури спілкування і діяльності для сприяння їх соціалізації, активному включенню до соціально-політичного та економічного життя суспільства, підготовці до майбутньої професії.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- сформувати у студентів високу історико-патріотичну свідомість, любов до України, загальнолюдські духовні ціннісні орієнтації, сприйняття ідей гуманізму та демократизму, патріотизму та взаєморозуміння між народами на основі усвідомлення досвіду історії;
- поглибити засвоєння студентами історико-понятійного апарату предмету;
- забезпечити подальший розвиток історико-хронологічної пам'яті;
- ознайомити студентів з основними досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії;
- навчити самостійно інтерпретувати історичний та культурний процеси;
- підготувати до свідомої активної участі в суспільному житті Української держави, усвідомлення її ролі та місця в Європі і світі формування співвідповідальності за долю України, Європи та світу.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»:

РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 4

природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

3. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль 1.

Давня, середньовічна та ранньомодерна історія та культура України.

Тема 1. Вступ. Феномен української історії та культури.

Особливості вітчизняної історії. Значення історії України в житті суспільства. Форми і методи роботи над курсом. Поняття «історія». Періодизація історії України. Структура, функції і концепції культури. Культура і цивілізація: спільне і відмінне.

Тема 2 . Доісторична доба української історії та культури.

Початок формування людської цивілізації на території України. Ранні форми культури на українських землях. Трипільська культура та її місце в історії України.

Первісні державні утворення на території України (кіммерійці, скіфи, сармати, грецькі міста-держави Північного Причорномор'я). Культура епохи раннього залізного віку.

Слов'янський світ в VI–IX ст. (процес розвитку східнослов'янських племен, їх розселення, побут, вірування). Етногенез слов'ян. Перші протодержавні утворення східних слов'ян. Неоязичництво.

Тема 3. Україна-Русь (IX – перша половина XIV ст.).

Проблема утворення Київської Русі в історіографії (норманська і хозарська теорії походження Київської Русі).

Виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець IX – кінець X ст.). Піднесення і розквіт Київської Русі (кінець X – середина XI ст.). Розвиток руських земель в умовах децентралізації Київської Русі. Монгольська навала і встановлення золотоординського іга.

Галицько-Волинська держава.

Етнічний розвиток Київської Русі.

Культура Київської Русі та Галицько-Волинської держави (виникнення слов'янської писемності: черти і резі; київські графіті та новгородські берестяні грамоти; кирилиця; література, освіта і наука, архітектура, музика, живопис).

Тема 4. Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).

Українські землі в колі геополітичних інтересів сусідніх держав (Литви, Польщі, Кримського ханства, Молдавії, Османської імперії, Московського царства).

Політичні, соціальні та етнокультурні процеси у Великому князівстві Литовському в XIV – першій половині XVI ст. Магдебурзьке право.

Польська цивілізація і Русь (на прикладі Люблінської та Брестської уній).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18/5

Боротьба українського народу за права православної церкви у XVII ст. Полемічна література. Петро Могила. Стаття Наталі Яковенко «Здобутки і втрати Люблінської унії».

Розвиток культурних зв'язків України з культурними осередками Центральної і Західної Європи (Ю. Дрогобич, П. Русин, С. Оріховський та ін.).

Культура України литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.). Розвиток освіти та книгодрукування. «Пересопницьке Євангеліє». Братства та їх роль в розвитку української культури. Архітектура і образотворче мистецтво XIV – I пол. XVII ст.

Тема 5. Козацтво в історії і культурі України (кінець XV–XVIII ст.).

Основні причини, джерела, теорії, етапи формування і розвитку українського козацтва. Відродження козацьких традицій у незалежній Україні.

Запорозька Січ як центр консолідації національно-патріотичних сил, перехрестя багатьох культур і релігій. Устрій Січі. Традиції та звичаї запорожців. Створення реєстрового козацтва.

Запорозька Січ у міждержавних відносинах країн Європи та Азії (морські походи козаків у кінці XVI – першій половині XVII ст., участь у Хотинській, Тридцятилітній війнах, польсько-російській війні 1617–1618 рр. тощо). Петро Конашевич-Сагайдачний. Козацько-селянські повстання 90-х рр. XVI ст. та 20–30-х рр. XVII ст. «Ординація Війська Запорозького реєстрового». «Золотий спокій».

Українська національно-визвольна революція (1648–1676): проблеми назви, хронології, періодизація, основні етапи. Причини та привід до розгортання революції, рушійні сили. Загальна характеристика першого етапу революції (1648–1657). Богдан Хмельницький. Переяславська рада і Березневі статті.

Етап громадянської війни в Україні (1657–1659). Іван Виговський. Юрій Хмельницький. Гадяцький договір і битва під Конотопом.

Українська козацька держава у колі геополітичних інтересів Польщі, Росії, Кримського ханства, Туреччини). Період Руїни в історії України: дискусії щодо назви та хронологічних рамок поняття. Причини Руїни (загальна характеристика).

Гетьманщина. Державотворча діяльність гетьмана Івана Мазепи. Гетьманування Пилипа Орлика. Перша українська конституція 1710 р. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст. (І. Скоропадський, П. Полуботок, Д. Апостол, К. Розумовський).

Запорозька Січ у другій половині XVII–XVIII ст. Трагічна доля Запорозьких Січей після 1708 р.

Гайдамацький та опришківський рухи у XVIII ст. Максим Залізняк. Олекса Довбуш.

Культура України другої половини XVII–XVIII ст. Освіта, наука, книгодрукування. Києво-Могилянська академія. Феофан Прокопович. Григорій Сковорода. Бароко і класицизм в українському мистецтві.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 6

Змістовий модуль 2.

Нова та новітня історія та культура України (XIX–початок XXI ст).

Темаб. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.).

Геополітичні зміни у Східній Європі наприкінці XVIII ст. та їх наслідки для українського народу (три поділи Речі Посполитої, наслідки російсько-турецьких воєн 1768–1774 та 1787–1791 рр. тощо).

Економічна політика Росії щодо України (особливості соціально-економічного розвитку підросійської України у першій половині XIX ст.; скасування кріпацтва 1861 р. та ліберально-демократичні реформи 60–70-х рр. та їхні наслідки для України; монополізація та концентрація виробництва на початку XX ст. Столипінська аграрна реформа).

Стан українських земель у складі Австро-Угорщини. Особливості соціально-економічного розвитку у XIX – на початку XX ст. Риси громадсько-політичного життя (національне відродження – діяльність Товариства священиків, «Руської трійці»; вплив революції 1848–1849 рр. на життя краю; взаємодія течій москвофілів, народовців та радикалів; виникнення перших політичних партій).

Суспільно-політичне життя України: відродження національної свідомості:

Національне відродження в Україні у першій половині XIX ст. (місце України у планах Наполеона під час Вітчизняної війни 1812 р. та ставлення українців до завойовника; діяльність масонських та декабристських організацій; наслідки польських повстань 1830–1831 та 1863–1864 рр. на розгортання українського руху; діяльність Кирило-мефодіївців). Суспільні течії і рухи другої половини XIX ст. (народницький, соціал-демократичний, ліберальний та національний рухи). Наслідки дії Валуєвського циркуляру та Емського указу. Національний рух на початку XX ст. (виникнення перших політичних партій; здобутки національного руху під час першої російської революції 1905–1907 рр; сутність «столипінської реакції»).

Україна в роки Першої світової війни: світовий баланс сил та національні інтереси.

Культура України XIX – початку XX ст. Освіта і наука. Перші українські університети. Діяльність В. Каразіна, М. Кибальчича, І. Пулюя, М. Остроградського, В. Вернадського, В. Антоновича та ін. Література, театр і музика. «Театр корифеїв». М. Лисенко. Живопис, архітектура, скульптура. Визначні пам'ятники архітектури та скульптури XIX – початку XX ст. Модернізм як провідний художній метод мистецтва XX ст. (імпресіонізм, експресіонізм, футуризм, кубізм, сюрреалізм, абстракціонізм, поп-арт, оп-арт та ін.).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 7

Тема 7. Боротьба за відродження державності України (1917–1920 рр.).

Підвалини Української революції. Національно-політичні сили Національно-визвольної революції. Українська Центральна рада (4(17).03.1917 – 29.04.1918). Гетьманат П. Скоропадського. Директорія УНР (внутрішня і зовнішня політика). ЗУНР (внутрішня і зовнішня політика). Акт злуки 22 січня 1919 року. Боротьба об'єднаних сил УНР і ЗУНР за незалежність у 1919 році.

Трансформація революційних процесів у військове протиборство за владу (громадянська війна 1919–1920 рр.). Особливості політики радянської влади в Україні у 1919–1920 рр. Радянсько-польська війна і Україна. Варшавський і Ризький договори. Боротьба із армією генерала Врангеля.

Уроки української національної революції.

Національно-культурна політика Центральної Ради, П. Скоропадського, Директорії УНР та більшовиків у 1917–1921 рр.

Тема 8. Україна в міжвоєнний період (1921–1939).

Україна в системі міждержавних відносин на початку 20-х рр. ХХ ст.

Державна економічна політика у 20–30-х рр. та її наслідки. НЕП – причини та привід до переходу до нової політики; реалізація політики.

Україна і утворення СРСР (етапи процесу, плани організації нового утворення – „договірної федерації” Х. Раковського, „автономізації” Й. Сталіна, „федералізації” В. Леніна).

Політика «коренізації» в Україні. Національні райони в Україні. Націонал-комуністи (М. Скрипник, М. Волобуєв, О. Шумський, М. Хвильовий).

Тоталітаризм в Україні: його сутність та механізм реалізації. Політичні репресії в Україні 30-х рр. Великий терор.

Форсування індустріалізації та насильницька колективізація. Голодомор 1932–1933 рр.

Становище та національно-визвольний рух в Західній Україні, Закарпатті, Буковині.

Суперечливий характер розвитку культури в 1920–1930-ті рр. «Розстріляне відродження».

Тема 9. Україна в роки Другої світової війни та першому повоєнному десятиріччі.

Друга світова війна як апогей кризи західної цивілізації. Українське питання напередодні Другої світової війни. Пакт Ріббентропа – Молотова. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР. Радянізація Західної України.

Окупація України німецько-фашистськими військами. Рух Опору. Напад Німеччини на СРСР, невдачі Червоної армії в боях на території України в 1941 – 1942 рр. Місце України у планах фашистів. Встановлення фашистського окупаційного режиму. Голокост. Рух Опору на окупованій території: партизанський і підпільний рухи; націоналістична течія (мельниківці, бандерівці,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 8

«Поліська Січ» Тараса Бульби-Боровця). Визволення України. Внесок України в Перемогу над фашизмом. Житомирщина в роки ВВВ.

Особливості розвитку української культури періоду Другої світової війни.

Геополітичні наслідки Другої світової війни. УРСР в системі міжнародних відносин. Проблеми відбудови народного господарства: погляд із сьогодення. Голод 1946–1947 рр. Радянізація Західної України. Доля Української греко-католицької церкви. Операція «Вісла». Культурно-ідеологічні процеси в Україні у першому повоєнному десятиріччі («лисенківщина», «жданівщина», боротьба із космополітизмом; справа лікарів тощо).

Тема 10. Україна у 50–80-ті рр. ХХ ст.

Україна в умовах десталінізації. Шістдесятники.

Україна у період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – початок 1980-х рр.). Дисидентський рух.

«Перебудова» М. Горбачова й Україна: причини, суть, наслідки.

Тема 11. Розвиток незалежної України.

Розпад СРСР, проголошення незалежності України. Державотворчі процеси в Україні (1991–2015 рр.). Помаранчева революція. Революція Гідності. Економічні проблеми та шляхи їх вирішення. Міжнаціональні відносини в сучасній Україні. Проблеми розвитку національної культури. Громадсько-політичне життя. Україна і світове співтовариство: взаємовідносини і глобальні проблеми сучасності.

Національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин. Євроінтеграційні процеси та їх вплив на економічний розвиток.

Історія та сучасний стан будівельної справи в Україні.

Події російсько-української війни. Волонтерський рух.

Особливості розвитку культури України в роки незалежності (1991–2022). Постмодернізм в сучасній українській літературі та мистецтві.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18/9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. «Давня, середньовічна та ранньомодерна історія та культура України»								
Тема 1. Вступ. Феномен української історії та культури	9	1	-	8	9	1	-	8
Тема 2. Доісторична доба української історії та культури	9	1	2	6	9	1	-	8
Тема 3. Україна-Русь (IX – перша половина XIV ст.).	9	2	2	5	9	-	1	8
Тема 4. Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).	9	2	2	5	9	-	1	8
Тема 5. Козацтво в історії і культурі України (кінець XV–XVIII ст.).	9	2	2	5	9	-	-	9
Разом за змістовий модуль 1	45	8	8	29	45	2	2	41
Модуль 2								
Змістовий модуль 2. Нова та новітня історія та культура України (XIX–початок XXI ст.).								
Тема 6. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.)	8	-	2	6	8	1	-	7
Тема 7. Боротьба за відродження державності України (1917–1920 рр.)	8	2	-	6	8	1	-	7
Тема 8. Україна в міжвоєнний період (1921–1939).	8	2	2	4	8	-	1	7
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни та першому повоєнному десятиріччі	7	2	-	5	7	-	1	6
Тема 10. Україна у 50–80-ті рр. XX ст.	7	-	2	5	7	-	-	7
Тема 11. Розвиток незалежної України	7	2	2	3	7	-	-	7
Разом за змістовий модуль 2	45	8	8	29	45	2	2	41
ВСЬОГО	90	16	16	58	90	4	4	82

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин,	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 2. Доісторична доба української історії та культури	2	-
2.	Тема 3. Україна-Русь (IX – перша половина XIV ст.).	2	1
3.	Тема 4. Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).	2	1
4.	Тема 5. Козацтво в історії і культурі України (кінець XV–XVIII ст.).	2	-
5.	Тема 6. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.)	2	-
6.	Тема 8. Україна в міжвоєнний період (1921–1939).	2	1
7.	Тема 9. Україна в роки Другої світової війни та першому повоєнному десятиріччі	-	1
8.	Тема 10. Україна у 50–80-ті рр. XX ст.	2	-
9.	Тема 11. Розвиток незалежної України	2	-
Усього:		16	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 11

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Вступ. Феномен української історії та культури. 1. Структура, функції і концепції культури. 2. Культура і цивілізація: спільне і відмінне.	8	8
2	Тема 2. Доісторична доба української історії та культури. 1. Слов'янський світ в VI–IX ст. (процес розвитку східнослов'янських племен, їх розселення, побут, вірування). 2. Етногенез слов'ян. 3. Перші протодержавні утворення східних слов'ян. 4. Неоязичництво.	6	8
3	Тема 3. Україна-Русь (IX – перша половина XIV ст.). 1. Культура Київської Русі та Галицько-Волинської держави: - виникнення слов'янської писемності: черти і резі; - київські графіті та новгородські берестяні грамоти; - кирилиця; - література, освіта і наука, архітектура, музика, живопис.	5	8
4	Тема 4. Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.). 1. Розвиток культурних зв'язків України з культурними осередками Центральної і Західної Європи (Ю. Дрогобич, П. Русин, С. Оріховський та ін.). 2. Культура України литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.). 3. Розвиток освіти та книгодрукування. «Пересопницьке Євангеліє». 4. Братства та їх роль в розвитку української культури. 5. Архітектура і образотворче мистецтво XIV – I пол. XVII ст.	5	8
5	Тема 5. Козацтво в історії і культурі України (кінець XV–XVIII ст.). 1. Гетьманщина. Державотворча діяльність гетьмана Івана Мазепи. Гетьманування Пилипа Орлика. Перша українська конституція 1710 р. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст. (І. Скоропадський, П. Полуботок, Д. Апостол, К. Розумовський). 2. Запорозька Січ у другій половині XVII–XVIII ст. Трагічна доля Запорозьких Січей після 1708 р. 3. Гайдамацький та опришківський рухи у XVIII ст. Максим Залізняк. Олекса Довбуш. 4. Культура України другої половини XVII–XVIII ст. Освіта, наука, книгодрукування. Києво-Могилянська академія. Феофан Прокопович. Григорій Сковорода. Бароко і класицизм в українському мистецтві.	5	9

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023	
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 12	
6	<p>Тема 6. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.). Україна в роки Першої світової війни: світовий баланс сил та національні інтереси.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура України XIX – початку XX ст.: <ul style="list-style-type: none"> - Освіта і наука. Перші українські університети. Діяльність В. Каразіна, М. Кибальчича, І. Пулюя, М. Остроградського, В. Вернадського, В. Антоновича та ін. - Література, театр і музика. «Театр корифеїв». М. Лисенко. - Живопис, архітектура, скульптура. Визначні пам'ятники архітектури та скульптури XIX – початку XX ст. - Модернізм як провідний художній метод мистецтва XX ст. (імпресіонізм, експресіонізм, футуризм, кубізм, сюрреалізм, абстракціонізм, поп-арт, оп-арт та ін.). 	6	7
7	<p>Тема 7. Боротьба за відродження державності України (1917–1920 рр.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національно-культурна політика Центральної Ради, П. Скоропадського, Директорії УНР та більшовиків у 1917–1921 рр. 	6	7
8	<p>Тема 8. Україна в міжвоєнний період (1921–1939).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становище та національно-визвольний рух в Західній Україні, Закарпатті, Буковині. 2. Суперечливий характер розвитку культури в 1920–1930-ті рр. «Розстріляне відродження». 	4	7
9	<p>Тема 9. Україна в роки Другої світової війни та першому повоєнному десятиріччі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми відбудови народного господарства: погляд із сьогодення. Голод 1946–1947 рр. 2. Радянізація Західної України. 3. Доля Української греко-католицької церкви. 4. Операція «Вісла». 5. Культурно-ідеологічні процеси в Україні у першому повоєнному десятиріччі («лисенківщина», «жданівщина», боротьба із космополітизмом; справа лікарів тощо). 	5	6
10	<p>Тема 10. Україна у 50–80-ті рр. XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Перебудова» М. Горбачова й Україна: причини, суть, наслідки. 	5	7
11	<p>Тема 11. Розвиток незалежної України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин. 2. Євроінтеграційні процеси та їх вплив на економічний розвиток. 3. Історія та сучасний стан будівельної справи в Україні. 4. Особливості розвитку культури України в роки незалежності (1991–2022). 5. Постмодернізм в сучасній українській літературі та мистецтві. 	3	7
РАЗОМ		58	82

7. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 13

8. Методи навчання

Результат навчання	Методи навчання
РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.	<ul style="list-style-type: none"> - вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції із задалегідь запланованими помилками, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); - практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, тестування, творчі завдання, робота з документами та договорами); - пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); - метод проблемного викладу;

9. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи.

Контроль виконання самостійної роботи студентами здійснюється на практичних заняттях дисципліни.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які у підсумку переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється в відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься у залікову книжку.

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання заліку. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і більше балів.

5. У разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незараховано” (“F” та “FX” відповідно до шкали ЄКТС).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 14

Способи перевірки досягнення програмних результатів навчання

В ході вивчення дисципліни досягнення програмних результатів навчання контролюється шляхом застосування наступних видів контролю:

Результат навчання	Методи контролю
РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.	<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - письмова контрольна робота (відповіді на запитання лекційного курсу, розв'язання тестів); - виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); - виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); - робота в групі; - перевірка домашнього завдання - виконання модульної контрольної роботи; - захист індивідуального завдання; - залік;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 15

10. Розподіл балів

Оцінювання досягнень здобувачів за дисципліною за кількісним критерієм здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, FX, F). Бали розподілені за темами дисципліни наступним чином:

Критерії оцінювання за темами дисципліни

Критерії оцінювання													Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР1	T6	T7	T8	T9	T10	T11	МКР2	100
7	7	7	7	7	10	7	7	7	8	8	8	10	

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 1

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Теоретичне питання	3
Тестові завдання	3
Практичне завдання	4
<i>Разом</i>	<i>10</i>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 2

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Теоретичне питання	3
Тестові завдання	3
Практичне завдання	4
<i>Разом</i>	<i>10</i>

Критерії оцінювання залікової роботи

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Тестові завдання	100
Разом	100

Шкала оцінювання

За шкалою ЄКТС	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 16
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Букач В. М. Історія української культури. Посібник: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.
2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Portal, 2021. 408 с.
3. Історія України в джерелах: практикум / П. В. Морозов, І. В. Морозов, В. С. Власов [Електронне видання]. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 564 с.
4. Історія української культури: навчально-методичний посібник для підготовки до практичних занять та самостійної роботи студентів спеціальності 034 Культурологія освітнього ступеня бакалавр / укладачі В. А. Дмитренко, В. І. Дмитренко. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. Ч. 1 (від найдавніших часів до середини XVII століття). 136 с.
5. Історія української культури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладачі: проф. Ю. С. Сабадаш, доц. Ю. М. Нікольченко, доц. Л. Г. Дабло; За заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 168 с.
6. Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: людність та імперії. Київ: Академперіодика, 2022. 436 с.
7. Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: доба модернізації. Київ: Академперіодика, 2022. 706 с.
8. Kononenko N. Ukrainian Epic and Historical Song: Folklore in Context. University of Toronto Press, 2019. 329 с.
9. Kubicek P. The history of Ukraine. Bloomsbury Publishing USA, 2023. 280 p.

Допоміжна література

1. Борисова О., Климов А. Історія Української державності. У 2-х томах. Київ: Кондор, 2018. URL: <https://online-condor.com.ua/catalog/humanitarna-literatura/istoriya-ukrayinskoyi-derzhavnosti-pidruchnyk-dlya-vyshchykh>
2. В'ятрович В. Що таке історія України? // Історична правда. 2022. 14 листопада. Режим доступу: <https://www.istpravda.com.ua/columns/2022/11/14/162039/>
3. Гуржій О., Чухліб Т. Козацька Україна. Боротьба за державу (XVI-XVII ст.). К.: АРІЙ, 2020. 368 с.
4. Гуржій О. Західна Європа та Гетьманщина в середині XVII – XVIII ст.:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 17

Соціально-економічні аналогії, закономірності, специфіка / Відп. ред. В.А. Смолій. К., 2021. 128 с.

5. Даниленко В. М., Крупина В. О., Кульчицький С. В., Лисенко О. Є., Стяжкіна О. В., Якубова Л. Д. Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939–1990) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 544 с.

6. Історія України [текст]: Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: «Центр учбової літератури», 2018. 188 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/pidgotovka/istoriya-ukraini-tetarchuk-iv-1/read>

7. Краснянська Н. Д., Слободянюк О. Р. Історія України та історія української культури: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2018. 207 с.

8. Кульчицький С. В. Симон Петлюра: "Я вірю і певний, що Україна як держава буде!" / НАН України. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. Київ: Парламентське вид-во, 2021. 672 с.

9. Мицик Ю. А., Бажан О. Г. Від трипільців до кіборгів: Коротка історія України. К.: ТОВ "Видавництво "КЛІО", 2020. 688 с.

10. Огієнко І. Історія українського друкарства. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 504 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/istoriya-ukrainskogo-drukarstva-1/read>

11. ПЕРЕЛОМ: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. / Відп. ред. В. Смолій; Упоряд.: Г. Боряк, О. Ясь. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2022.

12. Петришина С.В. Стан та перспективи розвитку будівельної галузі України в умовах війни // Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали ХХVІІІ Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукова, Є.О. Романенка. Лімасол (Кіпр): ГО «ВАДНД», 07 січня 2023 р. С. 40-45. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/15524/1/conf-28.pdf#page=41>

13. Польське національне повстання 1830-1831 рр. на Правобережній Україні: від міфів до фактів: кол. монографія / за ред. І. Кривошеї, Н. Моравця. К.: КНТ, 2019. 264 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/polske-natsionalne-povstannya-1830-1831rrna-pravoberezhniy-ukraini-vid-mifiv-do-faktiv-krivosheya-i-1/read>

14. Польське національне повстання 1863-1864 рр. на Правобережній Україні: від міфів до фактів: кол. монографія / за ред. Ш. Кривошеї, Н. Моравця. Видання 2-е: КНТ, 2019. 185 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/polske-natsionalne-povstannya-1863-1864-rr-na-pravoberezhniy-ukraini-vid-mifiv-do-faktiv-krivosheya-ii-1/read>

15. Реєнт О. Соціально-економічні та політичні трансформації в Україні (кінець ХVІІІ – перші десятиліття ХХ століття). У 2-х кн. Кн. 1. К.: Інститут історії України, 2021.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/192.00.1/Б/ОК9- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 18

16. Україна в історії Європи XIX – початку XXI ст.: історичні нариси / За ред. С. В. Віднянського. К.: Інститут історії України, 2020. 814 с.
17. Україна в міжцивілізаційних дискурсах античності, середньовіччя та раннього модерну. Київ: Інститут історії України Національної академії наук України, 2022. 568 с.
18. Черкас Б., Ващук Д. Східне Пограниччя Європи: Український фронт у добу пізнього середньовіччя / Упорядк. наук. апарату: С. Блащук, Ю. Грищенко. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2021. 176 с.
19. Чухліб Т. Гетьмани України: військо, політика, держава. К.: Арій, 2021. 352 с.
20. Чухліб Т. Козацька Україна на міжнародній арені. Київ: Видавництво "Арій", 2023. 352 с.
21. Шауренко О., Барвінок О. Історія первісного суспільства: навч. посіб. Київ: Кондор, 2022. 192 с. URL: <https://online-condor.com.ua/catalog/humanitarna-literatura/istoriya-pervisnoho-suspilstva-navch-posib>
22. Шевчук А. В. Судова влада в житті суспільства Правобережної України (кінець XVIII – перша третина XIX ст.) / Наук. ред. В. Шандра. Житомир: Видавець Євенок О. О., 2022. 580 с.
23. А PRIMA FACIE: Студії з історії Європи: кол. монографія / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; за ред. Рафала Димчика, Ігоря Кривошеї. Київ: КНТ, 2021. 272 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/a-prima-facie-studii-z-istorii-evropi-monografiyayu-za-red-i-krivoshei-1-1>

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Сайт наукової літератури: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
2. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
3. Інститут історії України НАН України: <http://www.history.org.ua/>
4. Днеслово: інтернет-збірник наукових праць: http://dneslovo.at.ua/load/istorija_ukrajini/24
5. Українська історична книга: <http://historybooks.com.ua/>
6. Ізборник (збірники документів з історії України): <http://litopys.org.ua/>